

»ŠVEDSKA, PRIZNAJ SLOVENIJO«

Milan Emil Starc (Smokvica, slovenska Istra, 1946) je sredi šestdesetih let prejšnjega stoletja zaradi slabih gospodarskih razmer in nepravičnosti zapustil Jugoslavijo in odšel na Švedsko. V času bivanja na tujem je zelo aktivno sodeloval pri slovenskih društvih na Švedskem. Naloga teh društev je bila tudi solidarnost do rojakov v matični domovini, saj so švedski Slovenci zbirali tudi denarna sredstva za Slovence. Ko je bilo jasno, da Jugoslaviji grozi razpad, je ustanovil KD Slovenija, še eno slovensko-švedsko društvo in Solidarnostni odbor za samos-



-tojno Slovenijo. Leta 1991 pa se aktivno vključil v pogajanja, lobiranja, prepričevanja in pojasnjevanja za mednarodno priznanje Slovenije. Po osamosvojitvi Slovenije se je Milan E. Starc odločil, da bo Sloveniji pomagal z idejami reševanja slovenskih podjetij. Organiziral je svetovalno skupino švedskih strokovnjakov in bil v njej kot evropski industrijski svetovalec angažiran vse do leta 1994. Milan E. Starc se je v 90. letih vrnil v Slovenijo in ustanovil ter uspešno vodil 2 podjetji za zahodno tržno gospodarstvo iz Švedske.

Milan E. Starc o svojem obisku Slovenije v času osamosvojitve in aktivnostih na Švedskem nekoliko kasneje istega leta:



Milan Starc je leta 1991/1992 zelo aktivno lobiral, da bi Švedska mednarodno priznala samostojno Slovenijo. Eden izmed plakatov, uporabljenih na zborovanjih v podporo priznanju Slovenije (prevod: Švedska, priznaj Slovenijo)

»Ko je vojna izbruhnila, sem se v Kopru javil kot prostovoljec za obrambo domovine. Vendar je Udba očitno zelo dobro vedela zame. Prišel je nek intendant do mene in me je poznal po priimku in tudi to, da sem bil aktiven v švedski politiki. Rekel mi je, da me ne more sprejeti, ker so lahko v vojski samo »naši ljudje« in da nimajo dovolj orožja. Zato sem deloval predvsem preko tedanjih slovenskih medijev, ker sem želel spodbujati ljudi k uporabi v teh težkih časih. Peljal sem tudi s slovensko zastavo na avtomobilu iz Ljubljane v Koper, peljal sem se povsem sam po avtocesti mimo Vrhnike, kjer je bila na avtocesti vojska, en helikopter JLA je celo

streljal za mano. Na Bivju pri Kopru so me ustavili pripadniki TO zaradi varnosti, saj sem imel v avtu polno propagandnega materiala za Slovenijo, ki je bil namenjen uporabi na Švedskem. Ko so me pripadniki TO preverili, kdo sem, so me usmerili proti mejnemu prehodu Lazaret, ker je bilo vse ostalo zaprto. Še isti dan sem z druge strani meje opazoval bombardiranje. Vrnil sem se na Švedsko z zastavo na avtomobilu, ki sem jo vozil skozi celo Evropo in nato začel lobirati za ustavitev vojne in priznanje Slovenije...«

Razstavo pripravilo: Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve
Viri: osebni arhiv Milana Starca, arhiv VSO

Aktivnosti za samostojno Slovenijo na Švedskem

»Praktično sem vse usmeril v propagando: preko časopisov, radia, televizije, organiziral in vodil sem demonstracije Slovencev na Švedskem. Zlasti v skandinavske dežele sem pošiljal telefakse naj ustavijo vojno, pritisnejo na Beograd in priznajo Slovenijo. Na shodih smo zahtevali mir razpadajoči Jugoslaviji in priznanje Sloveniji. Zanimivo je, da so švedski mediji obvestili javnost, da je bil švedski državljani (s tem so mislil name) ujet v Sloveniji. Pisal sem tudi članke v švedskih pisanih medijih in na TV.



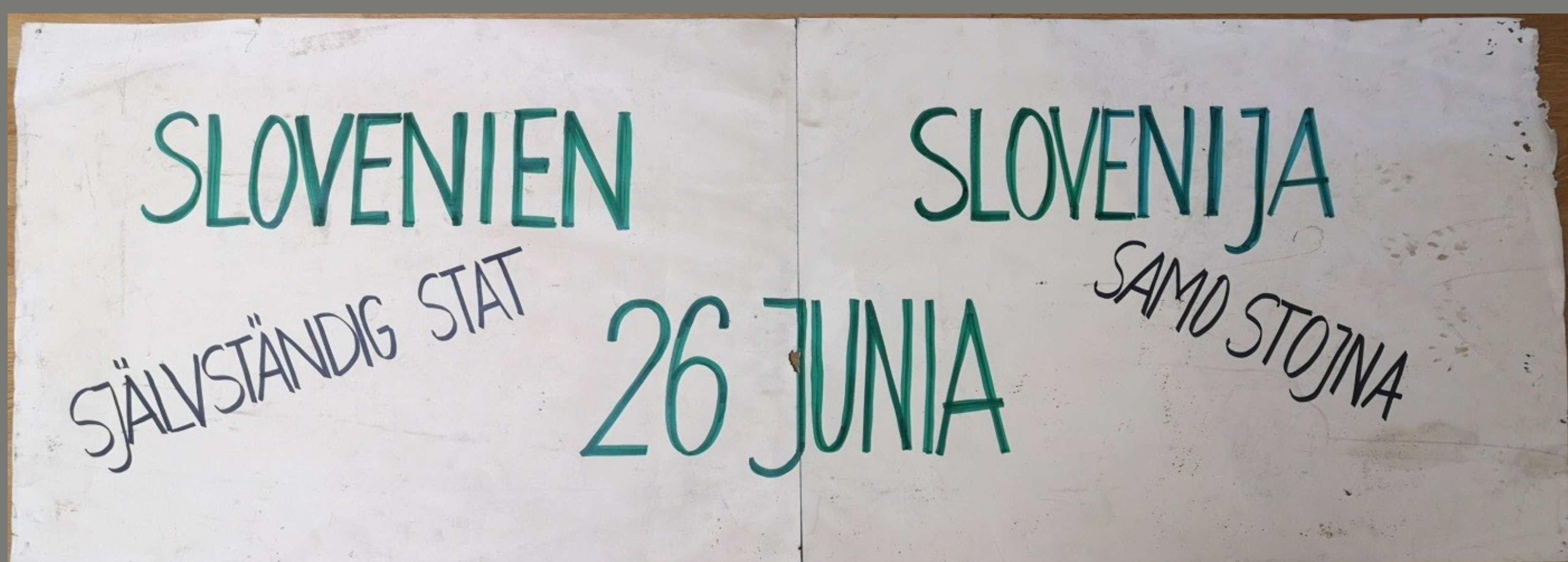
Eden izmed plakatov, uporabljenih na zborovanjih v podporo priznanju Slovenije (prevod: Slovenija, samostojna država)



Eden izmed plakatov, uporabljenih na zborovanjih v podporo priznanju Slovenije (prevod: Mi podpiramo Slovenijo in narod)

Švedska oblast je bila sprva zadržana. Vendar sem kar nekaj poslancev švedskega parlamenta iz naše regije obiskal na domu in jim tam razložil, kako je s Slovenijo. Na nek način sem jih tudi kritiziral v mojih nastopih, češ da ne razumejo, da smo se Slovenci za samostojnost odločili na plebiscitu. Vabil sem jih tudi na demonstracije. Postopoma so začeli spreminjati mnenje in izjavljati, da ne želijo diktature.« (Milan E. Starc)

Švedska nas je priznala 16. januarja 1992, dan po tem, ko nas je priznala Evropska unija. Po zaslugi Milana Starca je bila Švedska prva v Severni Evropi, ki je tega dne dvignila slovenko zastavo z vsemi častmi.



Eden izmed plakatov, uporabljenih na zborovanjih v podporo priznanju Slovenije .